

E 4 Förbifart Stockholm

Komplettering Tillåtlighet

Fråga 5

PM

**En beskrivning av Natura 2000-
områden i eller i närheten av korridoren**

2009-02-26

Innehåll

1	Kompletteringsuppgift 5	4
2	Natura 2000-områden och Förbifart Stockholm	4
3	Edeby ekhage	6
4	Hansta.....	7
5	Övriga Natura 2000-områden	10

bilaga

- Ansökan Edeby ekhage
- Nedfall av kväve vid Hansta Natura 2000-område, SLB-analys, Stockholms och Uppsala läns luftvårdsförbund LVF 2008:30

1 Kompletteringsuppgift 5

Departementets fråga:

En aktuell redovisning, med miljökonsekvensbeskrivning, av inom eller i närheten av korridoren förekommande s.k. Natura 2000-områden, dvs. områden som valts ut som områden av intresse för gemenskapen av Europeiska kommissionen enligt rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (det s.k. art- och habitatsdirektivet) samt områden som förklarats som särskilda skyddsområden av regeringen enligt rådets direktiv 79/409/EEG om bevarande av vilda fåglar (det s.k. fågeldirektivet). De arter, livsmiljöer och fåglar som avses att skyddas inom respektive Natura 2000-område ska närmare preciseras. Tillstånd enligt 7 kap 28 a § miljöbalken ska redovisas.

2 Natura 2000-områden och Förbifart Stockholm

Inom eller i närheten av vägkorridor för Förbifart Stockholm ligger två Natura 2000-områden. Dessa är **Edeby ekhage SE 0110188**, som ligger inom korridoren, samt **Hansta SE 0110317**, som ligger cirka 300 meter från närmsta korridorgräns.

På längre avstånd från vägkorridoren ligger **Judarskogen SE 0110172**, **Kyrksjölöten SE 0110173**, **Fullersta kvarn SE 0110205** och **Lovö Kärsö SE 0110186**. Dessa ligger mellan 1000 meter och 3000 meter från korridoren. Se karta sidan 5.

För att identifiera behov av tillstånd enligt 7 kap 28 a § miljöbalken har Förbifart Stockholms potentiella påverkan i förhållande till de fastställda bevarandeplanerna analyserats. Nedan redovisas detta.

Redovisning av och konsekvenser för arter upptagna i bilaga 2 till EG:s habitatdirektiv respektive bilaga 1 till EG:s fågeldirektiv och som vid inventeringar hittats inom Natura 2000-områdena Edeby ekhage och Hansta sker i kompletteringsuppgift 6.

Vägverket bedömer att tillstånd endast behöver sökas för Edeby ekhage. Ansökan är inlämnad till Länsstyrelsen 2008-11-28. Länsstyrelsen menar att för att tillståndet ska kunna förenas med relevanta och kostnadseffektiva villkor krävs ytterligare precisering av projektet innan slutlig prövning kan ske. Länsstyrelsen bedömer utifrån dagens kunskap att tillstånd förenat med villkor bör kunna ges inom den aktuella korridoren när läge och utformning är mer studerat inför fastställande av arbetsplanen. Övriga Natura 2000-områdets gynnsamma bevarandestatus påverkas inte av en utbyggnad av Förbifart Stockholm. Länsstyrelsen delar Vägverkets bedömning att Natura 2000-områdena, förutom Edeby ekhage, inte kräver tillstånd enligt 7 kap 28 a § miljöbalken.

Kartan visar vägkorridor och Natura 2000-områden

3 Edeby ekhage

Edeby ekhage, SE 0110188, är utpekad som Natura 2000-område med ingående naturtyp enligt art- och habitatdirektivet "Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ (9060)". Inga Natura 2000-arter finns enligt bevarandeplanen 2007-02-05 (beteckning 511-2006-086619) inrapporterad.

För **Edeby ekhage SE 0110188** pågår en prövning enligt 7 kap 28 a §. Se Vägverkets hemsida för samrådsmaterialet.

<http://www.vv.se/filer/16466/samrådsmaterial%20natura%202000%20Edeby%20ekhage.pdf>

http://www.vv.se/filer/16466/hydrogeologi_edeby_ekhage_natura_2000.pdf

Edeby ekhage (grön yta på bilden) på Lovön ligger inom korridoren och inom det område där grundvattenpåverkan (ljusblå skraffering på bilden) av Förbifart Stockholm kan uppstå. Vägkorridorens avgränsning är markerad med rött.

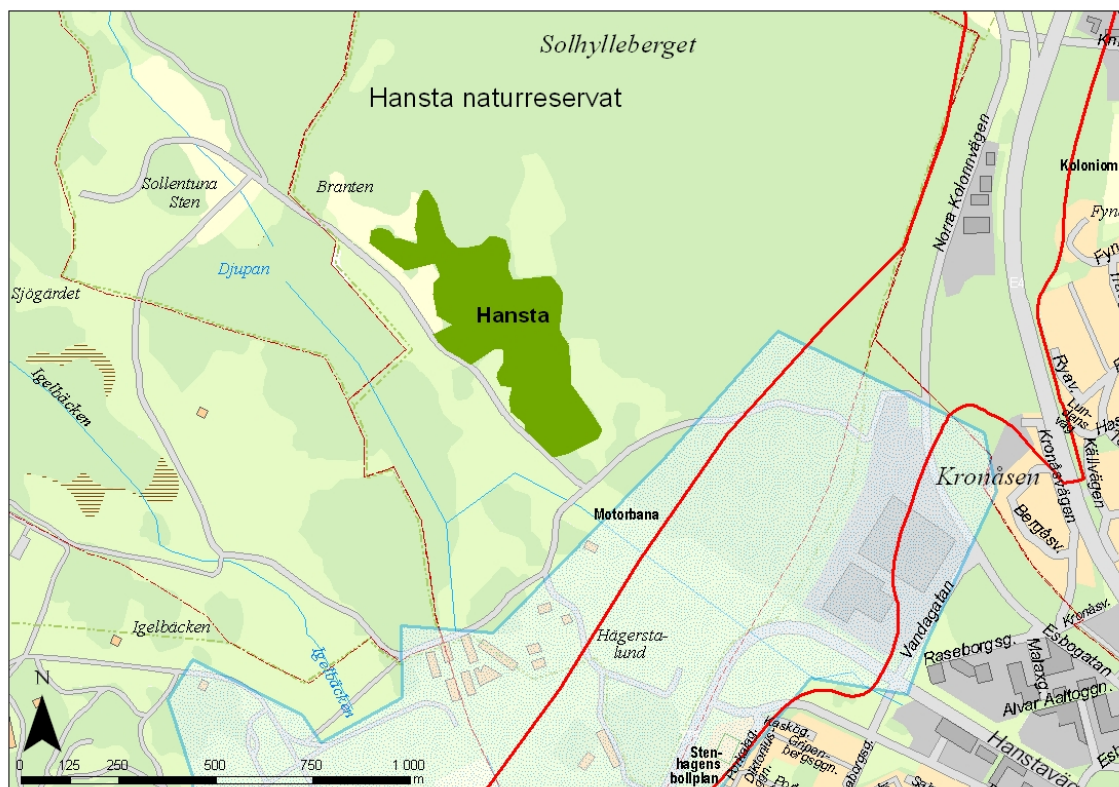
4 Hansta

Hansta, SE 0110317, är utpekad som Natura 2000-område med ingående naturtyp enligt art- och habitatdirektivet näringsrik ek eller ek-avenbokskog (9160)". Inga Natura 2000-arter finns enligt bevarandeplanen 2007-02-05 (beteckning 511-2006-047429) inrapporterad. Bevarandeplanen finns på Länsstyrelsens hemsida.

http://www.ab.lst.se/upload/dokument/natur_och_friluftsliv/Natura2000/Hansta.pdf

Hansta ligger utanför korridoren på ett avstånd på cirka 300 meter från vägkorridoren för Förbifart Stockholm.

Naturtypen som ligger till grund för utpekandet av Hansta är representerad av en ek-hassellund med lång kontinuitet, sannolikt från bronsåldern. I bevarandeplanen har ett urval hot för bevarandestatusen identifierats. Bland dessa finns hydrologisk påverkan samt ökat kvävenedfall. Utöver detta skulle en förändrad bullersituation kunna påverka fåglar inom området. Redovisning av och konsekvenser för arter, som inte är nämnda i bevarandeplanen men som hittats i området och som är upptagna i bilaga 1 till EG:s fågeldirektiv, sker i kompletteringsuppgift 6.

Hansta Natura 2000-område (grön yta på bilden) ligger inom Hanstareservatet på Järvafältet och utanför det område där grundvattenpåverkan (ljusblå skraffering på bilden) av Förbifart Stockholm kan uppstå. Vägkorridorens avgränsning är markerad med rött.

Hydrologi

Hanstaområdet ligger väl utanför det område som skulle kunna påverkas hydrologiskt utbyggnad av Förbifart Stockholm. Området ligger utanför den avgränsning där grundvattenpåverkan (redovisas som blåprickad yta i bilden nedan) kan vara aktuell. Den hydrologiska avgränsningen har tagits fram genom studier av topografi och avläsning av grundvattenrör i området. En bergrygg mellan Natura 2000-området och vägsträckningen fungerar som ytvattendelare. Det innebär även att grundvattnet mellan de båda områdena inte står i direkt kontakt med varandra.

Kvävenedfall

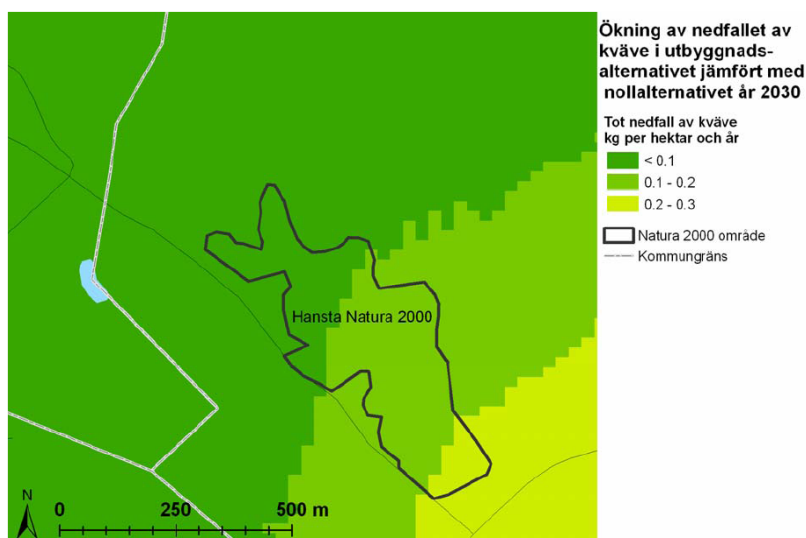
Den kritiska belastningsgränsen för kväve har av Naturvårdsverket tidigare bedömt till 5-6 kg kväve per hektar och år som ett medelvärde för naturtyper i Stockholmsområdet. I arbetet med revidering av miljömålet "Bara naturlig försurning" finns ett flertal projekt med syfte att förbättra kriterierna och beräkningarna för kritisk belastning. Någon ny generell kritisk belastningsgräns finns idag inte angiven.

Länsstyrelsen i Stockholms län har tidigare angett 4 kg kväve per hektar och år som ett regionalt miljömål för nedfallet av kväve över länets skogs- och jordbruksmarker. Länsstyrelsens miljömål har formulerats om och anger numera inga kritiska belastningsgränser för nedfall av kväve.

Stockholms luft- och bulleranalys har utfört beräkningar av nuvarande och framtida kväve-depositioner i Hansta (se bilaga). Det totala nedfallet av kväve år 2008 beräknades till 6,7 kg kväve per hektar och år. Kvävenedfallet överskrider i dagsläget därmed både Naturvårdsverkets och Länsstyrelsen tidigare angivna kritiska belastningsgränser.

Beräkningar för år 2030 visar att, i Hansta Natura 2000-område, minskar kväveutsläppen till 5,6-5,8 kg kväve per hektar och år i nollalternativet, dvs. utan Förbifart Stockholm. Trots att trafiken ökar på E4:an jämfört idag beräknas kvävenedfallet minska jämfört med nuläget. Orsaken är de minskade kväveutsläppen som förväntas till år 2030 på grund av hårdare avgaskrav. Vidare minskar bakgrundsnedfallet då kväveutsläppen i andra länder förväntas minska.

Med Förbifart Stockholm i ytläge sydost om Hansta Natura 2000-området beräknas nedfallet till 5,7-6 kg kväve per hektar och år. Ökningen jämfört med nollalternativet är i medeltal 0,12 kg och som mest 0,25 kg kväve per hektar och år. Nedfallet ligger i nivå med Naturvårdsverkets tidigare angivna gräns men över Länsstyrelsens.

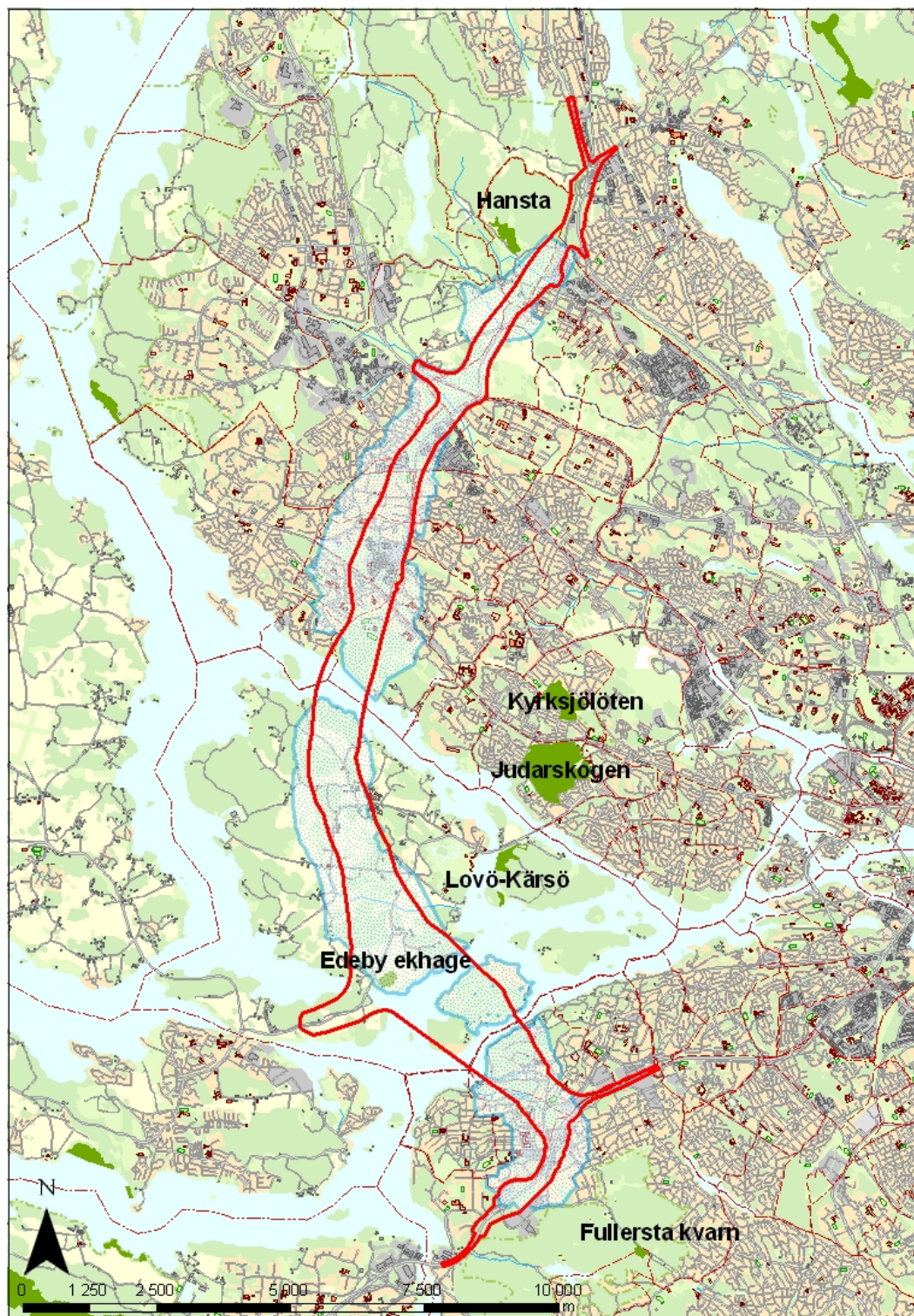
Ökning av nedfallet av kväve med Förbifart Stockholm utbyggd i förhållandet till nollalternativet år 2030.

I dagsläget finns bara emissionsfaktorer, dvs. prognoser för mängden utsläpp som orsakas av biltrafiken för år 2020. Beräkningarna har således inte beaktat de minskningar som troligen sker efter detta årtal på grund av ytterligare strängare avgaskrav. Beräkningarna för Förbifart Stockholm baseras på att vägen fram till Akalla ligger i tunnel och därefter fram till E4 ligger i öppet läge.

Vägverkets bedömning

Vägverket bedömer att Förbifart Stockholm inte kommer att påverka Hansta Natura 2000-områdets hydrologi och att skillnaden i kvävenedfall mellan utbyggnadsalternativet och nollalternativet är så pass liten att det inte påverka den gynnsamma bevarandestatusen för området mer än vad nollalternativet gör. Därför anser Vägverket att inget tillstånd enligt 7 kap 28a§ krävs.

5 Övriga Natura 2000-områden

Översikt vägkorridor, område där grundvattenpåverkan (ljusblå skraffering på bilden) skall utredas samt Natura 2000-områden (gröna ytor på bilden). Vägkorridorens avgränsning är markerad med rött.

Nedan följer en kort beskrivning av de övriga Natura 2000-områden som ligger inom 3 km avstånd från Förbifart Stockholm. Här redovisas vilka habitat eller arter som utgör grunden för utpekandet samt vilka hot som skulle kunna påverka gynnsam bevarandestatus. Dessutom beskrivs skälen till varför Vägverket bedömer att Förbifart Stockholm inte påverkar områdena och således inga tillstånd behöver sökas.

Judarskogen SE 0110172 (bevarandeplan 511-2006-055000, 2007-02-05)

Värden: I området finns ingen skyddad naturtyp i dagsläget. Planen för området är att det ska utvecklas till en lövsumpskog av fennoskandisk typ (9080). Groddjuret större vattensalamander (1166) lever i området. Den större vattensalamandern är skyddad enligt Natura 2000-reglerna.

Hot: Förändrad hydrologi och ökat kvävenedfall är, enligt bevarandeplanen, hot mot områdets förutsättningar som habitat för större vattensalamander.

Bedömning: Natura 2000-området, Judarskogen, ligger innanför en grundvattendelare som mynnar ut i Mälaren. Grundvattendelaren ligger som närmast ca 2 km från Förbifart Stockholms korridorkant. Området ligger på mycket stort avstånd från det område där grundvattenpåverkan kan bli aktuell och en utbyggnad av vägen kommer inte att påverka områdets hydrologi.

Förbifart Stockholm kommer inte att bidra till en ökad trafik förbi området med påföljande ökat kvävenedfall i området och således inte orsaka ökad övergödning.

Kyrksjölöten SE 0110173 (bevarandeplan 511-2006-055001, 2007-02-05)

Värden: I området finns ingen skyddad naturtyp. Planen för området är att det ska utvecklas till en lövsumpskog av fennoskandisk typ (9080). Groddjuret större vattensalamander (1166) lever i området. Den större vattensalamandern är skyddad enligt Natura 2000-reglerna.

Hot: Förändrad hydrologi och ökat kvävenedfall är, enligt bevarandeplanen, hot mot områdets förutsättningar som habitat för större vattensalamander.

Bedömning: Natura 2000-området i Kyrksjölöten ligger innanför en grundvattendelare som har sitt utlopp i Råcksta träsk. Grundvattendelaren ligger som närmast ca 1,7 km från Förbifart Stockholms korridorkant. Området ligger på mycket stort avstånd från det område där grundvattenpåverkan kan bli aktuell och en utbyggnad av vägen kommer inte att påverka områdets hydrologi.

Förbifart Stockholm kommer inte att bidra till en ökad trafik förbi området och således inte bidra till en ökad övergödning.

Fullersta kvarn SE 0110205 (bevarandeplan 511-2006-071347, 2007-02-05)

Värden: Området innehåller naturtypen lövsumpskog (9080), som skyddas enligt Natura 2000-reglerna. Grön sköldmossa (1386), som skyddas enligt Natura 2000-reglerna, finns inom området.

Hot: Luftföroreningar, ökat kvävenedfall och förändrad hydrologi är, enligt bevarandeplanen, hot mot områdets sumpskogar och den gröna sköldmossan.

Bedömning: Området ligger på mycket stort avstånd från det område där grundvattenpåverkan kan bli aktuell och en utbyggnad av vägen kommer inte att påverka områdets hydrologi.

Förbifart Stockholm kommer inte att bidra till en ökad trafik förbi området och således inte bidra till en ökad övergödning.

Lövö Kärsö SE 0110186 (bevarandeplan 511-2005-071337, 2007-12-12)

Värden: I området finns boreonemoral ädellövskog (9020), som skyddas enligt Natura 2000-reglerna. Delar av området kan komma att klassas om som trädklädd betesmark, beroende på framtida skötsel av området. Inga arter som skyddas enligt Natura 2000-reglerna finns i området.

Hot: Ökade kvävenedfall kan, enligt bevarandeplanen, orsaka eutrofiering, med negativa effekter på lavar.

Bedömning: Förbifart Stockholm kommer inte att bidra till en ökad trafik förbi området utan minska trafiken i förhållande till nollalternativet. Detta innebär att Förbifart Stockholm inte kan bidra till en ökad övergödning.

Mälaren ligger mellan området och Förbifart Stockholms tunnelsträckning. Tunnelsträckningen kan inte påverka hydrologin i området Lövö-Kärsö.